

OIKAISUVAATIMUS POHJOIS-SAVON ALUEPELASTUSLAUTAKUNNALLE

PÄÄTÖS JOHON HAETAAN OIKAISUA

Pohjois-Savon pelastuslaitoksen vs. pelastusjohtajan päätös 3.1.2022,
asianro 38/2022, henkilöstöasiat 1 § / 2022

OIKAISUVAATIMUKSEN ESITTÄJÄ

Jari Kuusela
Keskitie 13 a 4
71200 Tuusniemi

ASIAMIES JA PROSESSIOSOITE

Asianajaja, Antti Palo
Asianajotoimisto Kasanen & Vuorinen Oy
Kauppiaskatu 13 F 149
20100 TURKU
puh. 029 309 9959, 044 580 0042
sähköposti antti.palo@kasanenvuorinen.fi

VAATIMUKSET

Kuusela vaatii, että vs. pelastusjohtaja Lauri Holapan päätös kumotaan, ja

1. vahvistetaan, että Jari Kuuselan Kuopion kaupungin palveluksessa varallaoloksi luettu aika tulee lukea kokonaisuudessaan työajaksi seuraavilta ajoilta:
 - 2.5. – 31.7.2017
 - 1.8. – 31.10.2017
 - 1.11. – 31.12.2017
 - 1.1. – 28.2.2018
 - 15.3. – 16.3.2018
 - 16.3. – 31.5.2018
 - 1.6. – 31.8.2018
 - 1.9. – 31.12.2018
 - 1.1. – 28.2.2019
 - 1.3. – 31.3.2019
 - 17.6. – 4.8.2019
 - 1.10. – 4.10.2019
2. veloitetaan Kuopion kaupunki maksamaan Kuuselalle yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaisia palkkasaatavia enintään 200.000 euroa.

ASIAN TAUSTA

Kuusela on joulukuussa 2020 esittänyt Kuopion kaupungille vaatimuksen maksamattomista palkkasaatavista. Kuopion kaupunki on kiistänyt vaatimukset. Kuusela on uudelleen 14.10.2021 päivättyllä kirjeellä vaatinut, että Kuopion kaupunki maksaa hänelle palkkasaatavia, jotka ovat aiheutuneet siitä, että Kuuselan suorittama varallaolo on tosiasiallisesti katsottava työajaksi. Vaatimus koostuu varallaolokorvauksen ja täyden tuntipalkan erotuksesta sekä ylityökorvauksista, sunnuntaikorvauksista, lauantai- ja yötyökorvauksista ja viikkolepokorvauksista.

Kuopion kaupunki on kiistänyt vaatimukset 30.11.2021 annetulla vastauksella. Pohjois-Savon pelastuslaitoksen vs. pelastusjohtaja on 3.1.2022 tehnyt päätöksen, jonka mukaan Jari Kuuselan virkasuhteessa tekemä varallaolo ei ole työaikaa, minkä vuoksi korvauksia ei suoriteta.

PERUSTEETTiedot virkasuhteesta

Kuusela on työskennellyt Kuopion kaupungin palveluksessa Pohjois-Savon pelastuslaitolla virkasuhteissa seuraavasti:

- 2.5. – 31.7.2017
- 1.8. – 31.10.2017
- 1.11. – 31.12.2017
- 1.1. – 28.2.2018
- 15.3. – 16.3.2018
- 16.3. – 31.5.2018
- 1.6. – 31.8.2018
- 1.9. – 31.12.2018
- 1.1. – 28.2.2019
- 1.3. – 31.3.2019
- 17.6. – 4.8.2019
- 1.10. – 4.10.2019

Kuusela on toiminut Tuusniemen asemalla vanhemman sammutusmiehen tehtävissä 20.1.2005 lukien. Kuusela on toiminut sekä virkaettä työsuhteissa.

Kuuselan työaika muodostuu hälytystehtävistä, koulutus- ja harjoitus-tilaisuuksista sekä varallaolosta. Kuusela on suorittanut varallaoloa laadittujen työvuorolistojen mukaisesti. Työnantaja on velvoittanut varallaolijoita pitämään mukanaan puhelinta, johon tulevaan hälytykseen on ollut velvollisuus heti reagoida. Varallaoloajalta on maksettu varallaolokorvausta, jonka määrä on ollut arkena 37 % ja viikonloppuisin 40 % perustuntipalkasta. Hälytyksen ajalta on maksettu täyttä palkkaa työaikakorvauksineen.

VIRKA- JA TYÖEHTOSOPIMUKSEN MÄÄRÄYKSET

Voimassa olevan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) III luku sisältää muun ohella seuraavat määräykset:

4 § Työaika**Määritelmä**

1 mom. Työajaksi luetaan työhön käytetty aika sekä aika, jonka viranhaltija/ työntekijä on velvollinen olemaan työpaikalla työnantajan käytettävissä.

[...]

5 § Varallaoloaika

1 mom. Varallaololla tarkoitetaan sitä, että viranhaltijan/työntekijän on oltava tavoitettavissa niin, että hänet voidaan tarvittaessa kutsua työhön. Varallaoloksi ei katsota velvollisuutta olla työpaikalla työvalmiudessa paitsi silloin, kun viranhaltijalle/työntekijälle on annettu lupa olla varalla valintansa mukaan joko työpaikalla tai määrätyin ehdoin sen ulkopuolella. Varallaoloaika ei lueta työaikaan. Varallaoloajan pituus ja varallaolon toistuvuus eivät saa haitata kohtuuttomasti viranhaltijan/työntekijän vapaa-ajan käyttöä. Viranhaltijalla varallaolovelvollisuus perustuu sopimukseen tai määräykseen ja työntekijällä sopimukseen.

Soveltamisohje

Varallaolosta tulee antaa sellaiset kirjalliset ohjeet, että viranhaltija/työntekijä tietää varallaoloon liittyvät oikeudet ja velvollisuudet (esimerkiksi missä ajassa työpaikalle on viimeistään saavuttava). Viranhaltijan velvollisuudesta olla varalla on säädetty työaikalain 5 §:n 3 momentissa (viittaussmääräys).

Mikäli viranhaltija/työntekijä kutsutaan varallaolosta työhön, työntekoon käytetty aika luetaan työajaksi eikä tältä ajalta suoriteta varallaolokorvausta. Varallaolossa työpaikalle ja takaisin matkustamiseen kuluvaa aikaa ei lueta työajaksi.

Jos työnantaja on järjestänyt varallaoloa varten asunnon, jota ei voida pitää viranhaltijan/työntekijän varsinaisena asuntona, mutta jossa työnantaja on velvoittanut hänet olemaan varalla, tällaisessa asunnossa oleskeluvelvollisuus luetaan työajaksi, eikä kyseessä ole varallaolo.

16 §:n 1 momentin mukaan ylityöstä maksetaan rahakorvauksena

1. 50 %:lla korotettu tuntipalkka kahdelta ensimmäiseltä vuorokautiselta ylityötunnilta ja 100 %:lla korotettu tuntipalkka kultakin seuraavalta vuorokautiselta ylityötunnilta sekä 50 %:lla korotettu tuntipalkka viikoittaisen ylityön 5 ensimmäiseltä tunnilta ja 100 %:lla korotettu palkka kultakin seuraavalta viikoittaiselta ja vuorokautiselta ylityötunnilta
2. jaksotyössä 50 %:lla korotettu tuntipalkka kahden viikon työaikajakson 12 ensimmäiseltä ylityötunnilta, kolmen viikon työ-

aikajakson 18 ensimmäiseltä ylityötunnilta ja neljän viikon työaikajakson 24 ensimmäiseltä ylityötunnilta sekä 100 %:lla korotettu tuntipalkka kultakin seuraavalta ylityötunnilta

18 §:n 1 momentin mukaan sunnuntaina, itsenäisyyspäivänä, vapunpäivänä, pitkäperjantaina, toisena pääsiäispäivänä, helatorstaina, juhannuspäivänä, pyhäinpäivänä, uudenvuodenpäivänä, loppiaisena, joulupäivänä ja tapaninpäivänä sekä kello 18.00–24.00 lauantaina ja vastaavalta ajalta edellä lueteltujen juhlapäivien aattona tehdystä työstä maksetaan varsinaisen palkan lisäksi korottamaton tuntipalkka kultakin työtunnilta tai annetaan vastaava vapaa-aika.

18 §:n 2 momentin mukaan arkilauantaina, lukuun ottamatta pääsiäislauantaita tai lauantaiksi sattuvaa jouluaattoa, kello 06.00–18.00 tehdystä työstä maksetaan rahakorvauksena 20 % korottamattomasta tuntipalkasta tai annetaan vastaava vapaa-aika 1. jaksotyössä ja 2. muussa työaikajärjestelmässä säännöllisenä työaikana tehdyiltä työtunneilta.

18 §:n 3 momentin mukaan pääsiäislauantaina, juhannusaattona ja muuksi päiväksi kuin sunnuntaiksi sattuvana jouluaattona klo 00.00–18.00 tehdyiltä työtunneilta maksetaan aattokorvauksena varsinaisen palkan lisäksi korottamaton tuntipalkka tai annetaan vastaava vapaa-aika.

19 §:n 1 momentin mukaan iltatyöllä tarkoitetaan kello 18.00–22.00 tehtyä työtä. Iltatyöstä maksetaan rahakorvauksena 15 % korottamattomasta tuntipalkasta tai annetaan vastaava vapaa-aika.

19 §:n 2 momentin mukaan yötyöllä tarkoitetaan kello 22.00–07.00 tehtyä työtä. Yötyöstä maksetaan rahakorvauksena 30 % korottamattomasta tuntipalkasta tai annetaan vastaava vapaa-aika. Jaksotyössä vapaa-aikakorvaus on 24 minuuttia yötyötunnilta tai rahakorvaus 40 % korottamattomasta tuntipalkasta.

PERUSTEET

Työnantajalta tullut ohjeistus oli, että varallaolijan tuli vastaanottaa Virve-puhelimeen tullut hälytys välittömästi. Kaikki hälytykset tuli vastaanottaa ja tehtävään oli velvollisuus lähteä. Varallaolijalla oli oikeus liikkua lähtövalmiina taajaman läheisyydessä ja varallaolijalla oli käytössään auto. Varallaolijan tuli 5 minuutin kuluessa hälytyksestä saapua paloasemalle ja varsinaisissa pelastustehtävissä pelastuspaikalla tuli Pohjois-Savon pelastustoimen palvelutasopäätöksen mukaan II riskiluokassa olla 10 minuutissa. Käytännössä varallaolijat oli-

vat kaikissa hälytyksissä velvollisia välittömästi hälytyksen saatuaan ryhtymään työhön.

Kuusela on voinut suorittaa varallaoloa muun muassa asunnossaan taikka muutoin pelastuslaitoksen paloaseman läheisyydessä keskustataajaman alueella. Häneltä edellytetyn lyhyen lähtövalmiuden vuoksi varallaolo on katsottava työajaksi (vrt. KKO 2015:48). Työhön sidonnaisuus on rinnastunut työaikaan. Kuusela on tosiasiallisesti ollut samalla tavalla työhön sidottu kuin varsinaisia työtehtäviä suorittaessaan ja näin ollen varallaolo tulee katsoa kaikilta osin työajaksi. Kuuselalla ei ole käytännössä ollut mahdollisuutta vapaasti määritellä olinpaikkaansa tai tekemisiään, ja hän on käytännössä joutunut luopumaan suunnittelemaasta mitään vapaa-ajan toimintaa.

Kuuselalla on oikeus saada palkkansa työaikakorvauksineen virka- ja työehtosopimuksen mukaan laskettuna siten, että varallaolo katsotaan työajaksi. Palkkasaatavat koostuvat tuntipalkasta, sunnuntaityökorvauksesta, lauantaikorvauksesta, ilta- ja yölisistä, ylityökorvauksesta ja viikkolepokorvauksesta. Palkkasaatavien tarkka määrä ei tois-taiseksi ole tiedossa, minkä vuoksi vaatimus on tässä vaiheessa esitetty enimmäismääräisenä. Työnantajalla on joka tapauksessa aineisto, jonka perusteella se pystyy saatavan määrän laskelmaan. Korkoa vaaditaan maksamattomalle määrälle kunkin kuukauden viimeisestä päivästä lukien.

Saatavien vanhentuminen on katkaistu kirjallisella vaatimuksella joulukuussa 2020, joten palkkasaatavia vaaditaan vuodesta 2017 eteenpäin.

PÄIVÄYS

Turussa tammikuun 7. päivänä 2022

Jari Kuusela

LAATI

Antti Palo
asianajaja, Kaarina